

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese [studovna@npmk.cz](mailto:studovna@npmk.cz)

1.

**Cesty ke kvalitní přípravě učitelů - co, proč a jak měnit?** / Vladimíra Spilková – cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 17, č. 5 (2020), s. 52-53.

Autorka navazuje na svůj příspěvek v předchozím čísle časopisu (4/2020), kde se zamýšlela nad současným stavem přípravy budoucích učitelů a jejich rezerv. V předloženém článku naznačuje základní principy potřebných změn - komplexních a radikálních. Změny vidí převážně ve změně systému přípravy učitelů, v nahlížení na smysl, klíčové role, jádrový obsah a strategie výuky studentů učitelství. Východiskem nové koncepce je pojetí učitelství jako pomáhající profese, apelující na zásadní změny role učitele.

školství ; učitel ; student učitelství ; vzdělávání učitelů ; pedagogická praxe ; pedagogická fakulta ; profesní příprava ; role učitele ; způsobilostní minimum ; koncepce ; kvalita vzdělání ; pomáhající profese

<http://katalog.npmk.cz/documents/477717>

2.

**Distanční výuka jako příležitost pro celé školství** / Jaroslav Jirásko, Jan Voda – cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 17, č. 5 (2020), s. 9-11 ; 25-27.

Většina článků v časopisu je věnována tématu distanční vzdělávání, které se stalo nečekanou realitou v životě každé školy v době koronavirové krize. Školy se proměnily na organizace, jejichž úkolem bylo urychlené "vytvoření unikátního produktu nebo služby jako odpověď na nově vzniklou poptávku za extrémně nejistých podmínek" (start-up). Dva předložené články se zabývají distanční výukou jako příležitostí pro zlepšování procesu "organizačního učení". Každý z nich nabízí jiné řešení, ale společným jmenovatelem je zlepšování na základě reflexe - zpětné vazby.

škola ; distanční vzdělávání ; spolupráce ve výchově ; domácí vzdělávání ; zpětná vazba ; interakce ; vyučovací metoda ; forma výuky ; e-learning ; vztah učitel-žák ; krizový stav ; krizové řízení ; reflexe ; on-line

<http://katalog.npmk.cz/documents/477742>

### 3.

**Hádej, kdo jsem?** / Matyáš Zrno – cze

In: Psychologie dnes -- ISSN 1212-9607 -- Roč. 26, č. 7-8 (červenec-srpen) (2020), s. 18-21.

Autor se zamýšlí nad navazováním online vztahů, které trvají někdy měsíce i roky, aniž by se lidé vzájemně poznali osobně. V článku jsou uvedeny konkrétní případy takových lidí. Online vztah přes falešný účet je pro ně určitou náhražkou reálného plnohodnotného vztahu, který nejsou schopni navázat. K problematice se vyjadřují psychologové Eliška Remšová a Jeroným Klimeš. V seriálu Catfish společnosti MTV takové lidi odhaluje americký režisér Nev Schulman, který se kdysi také stal obětí internetového podvodu. V seriálu vyhledává lidi s podobným osudem. V závěru textu poskytuje autor článku rady, jak se bránit.

internet ; elektronická pošta ; informační technologie ; informační společnost ; World Wide Web ; komunikace ; virtuální realita ; psychologie chování ; psychologie osobnosti ; nesprávné chování ; nepoctivost ; podvádění ; sociální psychologie ; on-line ; sociální síť

<http://katalog.npmk.cz/documents/509026>

### 4.

**K typologii, symbolice a identitotvorné roli pomníků a památníků obětí první světové války v českém Slezsku 1918–1938 = On typology, symbolism and identity-forming role of Great War Monuments and Memorials in 1918-1938 Czech Silesia** / Ondřej Kolář -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Marginalia historica : časopis pro dějiny vzdělanosti a kultury -- ISSN 1804-5367 -- Roč. 9, č. 2 (2018), s. 53-74.

Uvedeny jsou hlavní trendy vývoje „pomníkové kultury“ v meziválečném českém Slezsku. Autor v textu rozebírá hlavní motivy a symboly, které využívali tvůrci vojenských pietních míst. Jedná se především o státní, náboženskou a vojenskou emblematicku. V omezené míře je rekonstruován vztah místní veřejnosti k pietním místům.

válka ; symbol ; typologie ; kulturní dědictví ; Slezsko (Česko) ; pomník ; památník ; symbolika ; vojáci ; oběť ; první světová válka ; 1914-1918

<http://katalog.npmk.cz/documents/478513>

### 5.

**Komunikujeme v krizové situaci** / Zuzana Svobodová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 3  
In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 17, č. 5 (2020), s. 42-43.

V souvislosti s nečekanými změnami jsou školy vystaveny nutnosti zvládnout krizovou situaci. Autorka poskytuje přehled základních zásad a tipů pro vhodné způsoby komunikace v

nestandardních a složitých situacích. Základem informačního sdělení je krátký popis krizové situace, popis aktivit (např. získávání důležitých informací) a termín dalších sdělení. Je třeba dodržet i několik důležitých komunikačních strategií: srozumitelnost, pravdivost, respekt.

škola ; řízení školy ; rozhodování ; komunikace ; komunikační schopnost ; informace ; sdělení ; autorita ; psychologie chování ; vztah rodiče-škola ; krizové situace ; krizová komunikace ; krizové řízení

<http://katalog.npmk.cz/documents/477741>

## 6.

### **Mimořádná opatření a některé pracovněprávní souvislosti / Monika Puškinová – cze**

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 17, č. 5 (2020), s. 37-40.

Mimořádná opatření vlády k ochraně obyvatelstva v souvislosti s koronavirem a onemocněním COVID-19 vyvolala řadu otázek zaměstnavatelů a zaměstnanců. Autorka se zaměřila na problémy v kontextu specifik práce pedagogických pracovníků základní školy, střední školy nebo konzervatoře. Legislativa se týká například otázek: Může zaměstnanec odmítnout vykonávat práci? Za jakých podmínek může učitel vykonávat nepřímou pedagogickou práci? Jaký je obsah nepřímé pedagogické práce? Další informace se týkají odměňování přespočetných hodin, snížení platu (odebrání příplatku) nebo evidence práce.

základní škola ; střední škola ; konzervatoř ; školská legislativa ; pracovní podmínky učitelů ; pracovní právo ; učitel ; pedagogická činnost ; plat ; zaměstnanec ; zaměstnavatel ; mimořádná událost ; pracovněprávní předpisy ; pracovněprávní vztahy

<http://katalog.npmk.cz/documents/477743>

## 7.

### **Mladí a neklidní : jak pomáhat žákům s ADHD / Lucie Zormanová – cze**

In: Rodina a škola [cze] -- ISSN 0035-7766 -- Roč. 67, č. 7 (září) (2020), s. 10-12.

Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) je porucha, která způsobuje, že žáci jsou neklidní, nesoustředění, impulzivní a nepředvídatelní. Existují 3 subtypy ADHD: převažující porucha koncentrace (25-35 % dětí), převažující hyperaktivita a impulzivita (10-20 % dětí) a smíšený typ (50% dětí). Při práci s těmito dětmi je důležité obrnit se trpělivostí a pochopením, snažit se vcítit do jejich osobnosti, uvědomovat si jejich potřeby. Autorka v textu uvádí, jaké jsou charakteristické projevy žáků s ADHD ve třídě a poskytuje doporučení, jak dětem s ADHD pomoci. Důležitá je také spolupráce s rodiči nebo využití asistenta pedagoga.

žák ; chování žáka ; porucha chování ; hyperaktivita ; mentální handicap ; lehká mozková dysfunkce ; ADHD ; vznětlivost ; koncentrace ; poradenství ; spolupráce ve výchově ; vztah učitel-žák ; asistent

<http://katalog.npmk.cz/documents/508956>

**8.**

**Možné potíže plynoucí z intelektového nadání /** Andrea Štefáčková – cze

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky -- ISSN 2336-3436 -- Roč. 7, č. 3 (2020), s. 6-8.

<http://www.qiido.cz>

Intelektové nadání se pojí s mnoha obtížemi a takzvané MiND děti (MiND - mimořádně a nadprůměrně intelektově nadané dítě) se musejí vyrovnávat s různými těžkostmi. Autorka článku, ředitelka pedagogicko-psychologické sekce Qiido PORADNY, upozorňuje na některé z nich: potíže s divergentním myšlením, potíže spojené s nadměrným perfekcionismem, potíže s motivací, vztahové obtíže, obtíže plynoucí z asynchronního vývoje. V závěru je připojena informace o nadačním fondu Qiido a popsány jeho aktivity pro učitele i rodiče.

dítě ; nadaný ; vysoce nadaný ; schopnost ; inteligence ; psychický vývoj ; vývoj dítěte ; problémové dítě ; konvergentní-divergentní myšlení ; interpersonální distance ; motivace ; poradenství ; pedopsychologie

<http://katalog.npmk.cz/documents/477768>

**9.**

**Nikdy jsme tě nechtěli /** Romana Suchá – cze

In: Psychologie dnes -- ISSN 1212-9607 -- Roč. 26, č. 7-8 (červenec-srpen) (2020), s. 44-46.

Tématem předloženého článku je vztah matky a dítěte. Vývojovým úkolem dětského věku je navázání pevného pouta s matkou nebo jinou pečující osobou. To v dospělém životě výrazně ovlivňuje míru jeho sebezpětí. Vliv rodičů na dítě (především vliv matky) do značné míry působí po celý život. Autorka uvádí možné důvody, proč se mezi matkou a dítětem nevytvořil pevný a láskyplný vztah. Na jedné kazuistice ukazuje, jak probíhá výchova, kdy je dítě ochuzené o otce a na druhém případě je popsána svazující péče matky o dceru. Podmínka vyrovnaného života je umění harmonizovat vnitřní prostředí - vztahy mezi dítětem a rodičem.

dítě ; dětství ; vztah matka-dítě ; pedopsychologie ; psychologie osobnosti ; rodičovská role ; očekávání od role ; spokojenost ; sebeuvědomění ; vývojová psychologie ; péče o dítě ; poradenství

<http://katalog.npmk.cz/documents/509021>

## 10.

### **Školy a cestování žáků : koronavirus.** Část 4 / Klára Dvořáková, Alice Frýbová – cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 17, č. 5 (2020), s. 40-41.

Článek o cestování žáků navazuje na předchozí vydání časopisu, kde byla řešena situace, kdy se školní zájezd nemůže uskutečnit kvůli mimořádným a nepředvídatelným okolnostem. A tyto mimořádné okolnosti opravdu nastaly v podobě pandemie koronaviru, která měla za následek uzavření škol. Školy se tedy musely zamyslet nad plánovanými exkurzemi, výlety, školami v přírodě nebo zahraničními zájezdy. Jak se na to dívá právo? Možnosti řešení nabízí předložený článek.

škola ; činnosti mimo vyučování ; školní výlet ; školní zájezd ; nemoc ; infekční nemoc ; epidemie ; legislativa ; nařízení vlády ; cestovní kancelář ; zrušení ; pandemie ; poukázka

<http://katalog.npmk.cz/documents/477715>

## 11.

### **Uživatelským podmínkám sociálních sítí lidé nerozumějí** / Jiří Průša, Marijana Šutová – cze

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky -- ISSN 2336-3436 -- Roč. 7, č. 3 (2020), s. 11-14.

Dva související články se zabývají problematikou sociálních sítí. V prvním příspěvku autor upozorňuje na nutnost znát uživatelské podmínky pro užívání aplikací Facebook nebo Instagram. Zároveň přináší rozhovor s Matějem Bednářem, který funguje jako tzv. BIK Youth Ambassador a zabývá se bezpečností dětí na internetu. V následujícím článku autorka upozorňuje na množství rizik, se kterými se děti mohou setkat na sociálních sítích. Doporučuje novou příručku od spolku Zvol si info (průvodce po sociálních sítích), která vysvětluje principy nejpoužívanějších sociálních sítí a rozebírá i jejich temné stránky. K dispozici zdarma na webu projektu <https://Zvolsi.info/>.

dítě ; uživatel ; informační síť ; informační technologie ; internet ; bezpečnost ; pravidlo ; riziková skupina ; poradenská služba ; sociální síť ; Facebook ; Instagram ; GDPR

<http://katalog.npmk.cz/documents/477770>

## 12.

### **Vyvíjíme GIS - Invenio, screeningový online systém pro vyhledávání rozumově nadaných dětí pomocí psychodiagnostických počítačových her** / Michal Jabůrek, Šárka Portešová, Ondřej Straka -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky -- ISSN 2336-3436 -- Roč. 7, č. 3 (2020), s. 30-33.

Mimořádné nadání většiny žáků zůstává v průběhu školní docházky neodhaleno. Nevhodný pedagogický přístup může u takových dětí vést k rozvoji řady problémů v chování a emoční a sociální oblasti (školní podvýkon, agresivita, narušení sebepojetí ...). Protože chybí standardizovaný nástroj, který by bylo možné využít pro screening nadprůměrných schopností, rozhodli se autoři textu vyvinout online diagnostický systém GIS-Invenio, který je určen ke screeningu rozumově nadaných žáků 1. - 5. třídy základní školy. Tvoří čtyři diagnostické hry, z nichž tři jsou zaměřeny na tzv. fluidní inteligenci. V textu je popsán systém a jeho využití v praxi.

dítě ; základní škola ; první stupeň ; nadaný ; vysoce nadaný ; diagnostika ; diagnostický test ; počítač ; měření inteligence ; psychodiagnostika ; počítačová hra ; diagnostický nástroj ; screening ; on-line

<http://katalog.npmk.cz/documents/477772>

### 13.

**Význam exekutivních funkcí v edukačním procesu** / Kateřina Holubová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky -- ISSN 2336-3436 -- Roč. 7, č. 3 (2020), s. 2-5.

Zahraniční výzkumy prokázaly, že řada činností souvisejících se vzdělávacím procesem vyžaduje zapojení některé ze složek exekutivních funkcí (EF). V České republice se této oblasti zatím nevěnuje dostatečná pozornost. Snahou předloženého článku je poukázat na problematiku exekutivních funkcí u dětí a dospívajících i v českém prostředí. Autorka definuje termín exekutivní funkce a ukazuje, jaký mají význam pro určitou oblast života. V druhé části textu se zaměřuje na EF a vzdělávání a uvádí příklady, jak ovlivňují školní úspěšnost a další aspekty chování. V příštím vydání časopisu budou uvedeny možnosti testování EF.

dítě ; adolescent ; rozvoj osobnosti ; chování ; rozhodování ; rozvíjení schopností ; jednání ; poznávací schopnost ; vývojová psychologie ; školní úspěšnost ; exekutivní funkce

<http://katalog.npmk.cz/documents/477767>

### 14.

**"Zaručené recepty" na chytré a úspěšné dítě** / Daniela Kramulová – cze

In: Rodina a škola [cze] -- ISSN 0035-7766 -- Roč. 67, č. 7 (září) (2020), s. 22-23.

Autorka rozebírá jednotlivé psychologické výzkumy a teorie o výchově a jejich vlivu na pozdější úspěšnost dítěte. Většina z nich pochází ze Spojených států a cílí na rodiče a pedagogy. Jako první uvádí teorii bondingu (těsný kontakt matky s dítětem hned po porodu), následuje "marshmallow experiment" psychologa Waltera Mischela o dovednosti odříkání. Americký politik John Bernard Vasconcellos přichází s myšlenkou, že nedostatek sebevědomí je brzdou osobní a společenské prosperity. Další výzkumy se zabývají vlivem chválení na prorůstové nastavení mysli (Carol

Dwecková), Mozartův efekt vychází ze studie o vlivu Mozartovy hudby na vysokoškoláky. Ze závěru všech studií vyplývají pochybnosti, protože ve výchově a lidském zrání žádné zázračné prostředky nefungují, děti nejvíc ovlivňujeme svým každodenním bezprostředním příkladem.

dítě ; chytrost ; úspěch ; pochvala ; pedopsychologie ; psychologický výzkum ; výsledek výzkumu ; vztah rodiče-dítě ; osobní předpoklady ; rodičovská role ; očekávání od role ; sebevědomí

<http://katalog.npmk.cz/documents/508957>

15.

**Židovský skauting během 2. světové války a v poválečném období v Československu a Francii = Jewish Scout Movement during World War II and in the post-war period in Czechoslovakia and France** / Jakub Bronec -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Marginalia historica : časopis pro dějiny vzdělanosti a kultury -- ISSN 1804-5367 -- Roč. 9, č. 2 (2018), s. 21-51.

Židovský skauting je dosud málo popsáným fenoménem. Mimo klasický skautský program probíhala v židovských organizacích v Československu také sionistická výchova, a to jako nutný předpoklad pro přesídlení jejich členů do Palestiny. Tím československý židovský skauting přesahoval ryze výchovné cíle. Oproti tomu skauti ve Francii se orientovali více mezinárodně a sionistické myšlenky sem přinesli až židovští imigranti z východní Evropy. Popsán je také židovský skauting v terezínském ghettu a významná osobnost židovského skautského hnutí Fredyho Hirsche. Závěr studie je věnován vztahu přeživších členů ke své původní domovině.

judaismus ; skauting ; válka ; organizace mládeže ; dětská organizace ; mezinárodní organizace ; historické hledisko ; přistěhovalectví ; přistěhovalec ; cíl výchovy ; vlastenectví ; menšina ; Hirsch, Fredy, ; Hirsch, Fredy, ; Česko ; Francie ; sionismus ; židovství ; židovská identita ; židovské děti ; židovské ghetto ; druhá světová válka ; 1939-1948

<http://katalog.npmk.cz/documents/478457>